

Canvi climàtic: el desafiament del nostre segle

El canvi climàtic és un desafiament enorme. No frenar-lo comportaria uns costos, econòmics i socials, inassumibles a llarg termini. Es tracta, a més a més, d'un problema de naturalesa global que requereix una acció coordinada a nivell planetari sense precedents. En funció de com s'afronti, pot ser un fre per al creixement o un revulsiu, un catalitzador del multilateralisme o una font de conflictes entre països.

Si més no, hem fet ja un primer pas importantíssim: un diagnòstic compartit a nivell global. Pot haver-hi més o menys incertesa sobre la velocitat i la magnitud del canvi climàtic, però ja són pocs els qui en neguen l'existència i que la seva causa principal és l'acumulació de gasos d'efecte d'hivernacle (GEH) produïts per l'activitat humana. Per aquest motiu ha estat clau el treball tècnic del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic. D'acord amb les seves conclusions, la comunitat internacional s'ha compromès a evitar un augment de la temperatura mitjana global de més de 2 °C en relació amb els nivells preindustrials, la qual cosa exigeix reduir les emissions globals de GEH al voltant del 30% el 2030 des dels nivells actuals.

Amb aquest compromís, cada país ha de definir ara els seus plans d'acció. Atès que més del 60% de les emissions de GEH són de diòxid de carboni derivat de la utilització de combustibles fòssils, no hi ha dubte que, al centre d'aquests plans, ha d'haver-hi una estratègia de transició cap a un model energètic més eficient i menys contaminant. Però tampoc podem oblidar la importància de les polítiques als sectors agrícola, ramader o forestal a l'hora d'influir en les emissions de GEH (els fertilitzants i les vaques també hi contribueixen de forma significativa i els boscos les capturen i les redueixen).

Tots aquests plans s'han de definir sense dilació per oferir certes i per poder permetre un enfocament gradual. Com més triguem a concretar-los, més agressius hauran de ser, perquè ens veurem obligats a reduir més emissions en menys temps. Això, a més de no ser eficient, pot posar en risc la sostenibilitat política d'aquests plans.

Com ho evidencien el cas de França i el moviment dels armilles grogues, les mesures dissenyades per lluitar contra el canvi climàtic poden generar una forta contestació social que les comprometin. Per intentar evitar-ho, és desitjable que els plans de qualsevol Govern comptin amb un ampli consens entre els principals partits polítics. El suport social també es pot reforçar mitjançant processos de consulta i la implicació, en especial, dels col·lectius que es podrien veure més afectats, amb una comunicació clara de les polítiques que cal seguir i de la seva lògica i amb la introducció d'ajudes a les famílies, a les empreses i als treballadors més vulnerables.

És important, també, que els ingressos derivats de l'augment dels impostos sobre el carboni –una mesura indefugible– s'utilitzin de manera transparent, productiva i equitativa. Una part d'aquests recursos s'haurien de dedicar a promoure la inversió en tecnologies per lluitar contra el canvi climàtic. El sector públic pot jugar un paper important en la recerca bàsica en àmbits com la tecnologia de captura i emmagatzematge del diòxid de carboni, en el desenvolupament de bateries que permetin emmagatzemar energia de fonts renovables o en el desplegament de xarxes elèctriques intel·ligents. Amb un bon impuls de la inversió pública, la UE pot aspirar al lideratge tecnològic en aquest àmbit.

Unes regles de joc clares també són necessàries per promoure la inversió privada per part de les empreses i de les llars i per captar el finançament per dur-la a terme. Moltes de les inversions que han d'afavorir la transició energètica requereixen llargs períodes d'amortització. Per aquest motiu, la certesa i la garantia d'estabilitat en la norma són imprescindibles. Com hem vist a Europa recentment, declarar el final d'una era (per exemple, la del cotxe dièsel o, fins i tot, la del motor de combustió) sense establir les bases de la següent només genera confusió i paralitza les inversions.

Enric Fernández
Economista en cap
31 d'octubre de 2019